: 27

ב"מ נה, ב) [שבועות לט:], ג''מ נה, ב) [מעשר שני פרק ב

מ"טו. ד) וברש"י כסף כסף

צח א מיי פ"ג מהלי טוען ונטען הלכי א ג סמג עשין לה טוש"ע ח"מ סימן פח סעי" א: ב מיי פ"ז מהלי ערכין הלכה ח סמג

עשין קלב: ק ג מיי פי״א מהלכי בכורים הלכה ו סמג עשין קמד טוש״ע י״ד

עשין קמד טוש"ע י"ד סימן שה סעיף א: קא ד מיי פי"א מהלי מקי ממון הלכה א סמג עשין סו: קב ה מיי פ"א מהלי

נערה בחולה הלכה א סמג עשין לג: קג ר מיי׳ שם פ"ג הלכ׳ א סמג לאוין פו ועשין

קד ז מיי׳ פ"ג מהל' חובל

ומזק הלי ט סמג עשין ע טוש"ע ח"מ סמון תכ סעיף מח: קה ח מיי שם הלכה י סמג שם טוש"ע שם סעיף מצ:

גליון חש"ם

גמ' ושל רבריהם כסף מדינה. עיין כתובות דף סז ע"א תוד"ה אמר אניי:

הגהות הב״ח

(A) גמ' מפרוטה מאימגרעה: (3) תום' ד"הוהרי וכו' דלא קשה ולאמידי דהא אין היקש:

מוסף רש"י

טענה. שאדם לחבירו כך וכך מוען י לך (בכורות שבועת הדיינין. שהדיינים משביעין ע" הודאת מקלת הטענה, שלימדוה מאשר יאמר כי הוא זה (שמות כב) יווורונווח לח:)**. הטענה**. מהשבועה באה על ידה בהשבועה בחה עני ידה לא תהא פחות משתי כסף (שם). שתי כסף. שתי מעות כסף, דהא שתי לשון נקבה היא והן שליש .mm. וההודאה. שמחייבתו לישבע, לא תהא פחות מפרוטה, ובגמ' פליגי רב ושמואל בפרוטה שכיבי לב ושנוחה בפרוסים זו, אם מתוך שתי כסף של טענה היא, או לריך שתהא טענת הכפירה של כסף שתי מעות כסף לבד פרוטה של הודאה (שם). אף כסף שנים. תחלת נתינה ב' כסף ועלה קאי כי הוא זה (שבועות לט:). ומה כסף דבר משוב. ומעה כסף ובו חשוב. ומעה כסף הוי משוג, אף כלים דבר חשוב. ולה כל דהו חחש (בכורות נ:). **הפורט סלע** ממעות מעשר שני. מדמי מעות מעשר שני. שהיו לו פרוטות ורולה בסילעי להחליפן בסילעי כסף ולהעלות לירושלים (ב"מ מה.)] מפני משוי הדרך, והתם מסיים פלוגתא ב"ש אומרים בכל הסלע מעות וכתיב ונתת בכסף (בכורות וכתיכ ונעת פכסף (בברית: בי). כסף הכסף ריבה. תלתא זימני כתיב התס כסף, ונתת הכסף, ולרת הכסף, ונתת בכסף, וריבה כל מילי (שם). על שוה

להרי שענה וכו'. פ״ה מדקתני שתי כסף ש״מ קרא לאו דוקא קאמר כסף אלא אממונא בעלמא קפיד וכיון שלא פירש כמה לא מסרו אלא לחכמים ולא קים להו לאשבועיה בבציר מהכי דאי קרא כסף דוקא קאמר נהי דמעה היא מטבע הפחותה שבצורי מיהו

שתים מנא להו ומשני מה כלים שנים והרי מענה דכתיב יכי יתן איש אל רעהו אף כסף שנים ומה כסף דבר חשוב אף כלים דבר חשוב כלומר כסף או כלים לשמור ותנן האשבועת הדיינין שיהיו שוין שתי כסף ולחפוקי ממ"ד הטענה שתי כסף וההודאה שוה פרומה טענו שני מחטין חייב בהודאת אחת התם דומיא ידכלים מה כלים שנים אף מהן לכן יצאו כלים למשהו כלומר כסף שנים ומה כסף דבר חשוב אף כלים שיתחייב עליהן בכל שהוא ורבותינו דבר חשוב והרי מעשר דכתיב יוצרת הכסף מפרשים שהדינר הוי מטבע הפחות בידך ותנן יהפורט סלע ממעות מעשר שבלורי ופריך מדקתני שתי כסף שני כסף הכסף ריבה והרי הקדש דכתיב שהם מעות ולא קתני שני דהוי ונתן הכפף וקם לו יואמר שמואל יהקדש משמע שני דינרין ותירץ מה כלים שוה מנה שחיללו על שוה פרומה מחולל דבר חשוב אף כסף דבר חשוב ומעה דבר חשובא ולדידי קשה בה טובא התם גמי יכסף כסף יליף ממעשר והרי חדא א"כ דכל כסף האמור בתורה קירושי אשה דכתיב ינכי יקח איש אשה הוא דינר היכי אתיא הך היקישא ובעלה וגמר קיחה יקיחה משרה עפרון יותנן ומפיק לה הא כי אתא היקישא בית הלל אומרים בפרומה ובשוה פרומה לאשמועינן מה כלים שנים אף כסף נימא רב אםי דאמר כבית שמאי אלא אי שנים הוא דאתא ועוד מאי קאמר איתמר הכי איתמר אמר רב יהודה אמר מה כלים דבר חשוב וכי מחט דבר רב אםי כל כסף קצוב האמור בתורה כסף חשוב הוא והא אמר לכך יצאו כלים למשהו אלמא לא חשיבי מחטין ועוד צורי ושל דבריהם כסף מדינה מאי קמ"ל יתנינא יחמש סלעים של בן ישלשים של עבד יחמשים של אונם ושל מפתה ימאה עבד יחמשים של אונם ושל מפתה ימאה בהדיא אמר התם איפכא מה כסף דבר חשוב אף כלים דבר חשוב וכסף כי אתא להך דרשה אתא עכ"ל ור"י של מוציא שם רע כולם בשקל הקודש הקשה על פי׳ רש״י כיון דמטבע במנה צורי יושל דבריהם כסף מדינה פחות שבלורי היא מעה היכי שייך איצטריכא ליה דלא תגן ידתניא יהתוקע כלל למימר כיון דאפיקחיה מפרוטה לחבירו נותן לו סלע ולא תימא מאי סלע אוקמיה אדינרב ה"ל למימר אמעה ארבע זווי אלא "מאי סלע פלגא דזווא שהוא מטבע פחות שבלורי דבשלמא דעבידי אינשי דקרו לפלגא דוווא יאיםתירא לקמן (דף יב.) דאמר כיון דאפיקתיה מפרוטה אוקמיה אדינר היינו בתר רבי שמעון בן לקיש אומר מעמייהו דבית דאשכחנא דפרוטה הוי שפיר כסף שמאי כדחזקיה יידאמר חזקיה אמר קרא לגבי אמה העבריהש וכיון דאפיקתיה יובאה מלמד שמגרעת מפדיונה ויוצאה אי מפרוטה דהוי כסף אוקמוה אדינר אמרת בשלמא דיהב לה דינר היינו דמגרעה דהוי דבר חשוב אבל השתא דאמר ואזלה עד פרומה אלא אי אמרת דיהב לה דבצורי ליכא פרוטה אלמא מטבע פרומה מפרומה (6) מי מגרעה ודלמא ה"ק פחות שלהן היינו מעה נהי נמי רחמנא היכא דיהב לה דינר תיגרע עד דאפיקתיה מפרוטה אדינר אמאי מוקמת ליה אמעה הוה לן לאוקמא פרוטה היכא דיהב לה פרוטה לא תיגרע כלל ועוד קשה דפי׳ דאתא לאפוקי ממ"ד טענו שתי מחטין והודה לו

באחת מהן דחייב דהא בפ׳ שבועת הדיינים (דף לט:ש) משמע דהך דרשה דמה כסף דבר חשוב אתי אליבא דשמואל דלרב סבירא ליה כסף כי אתא לכפירה הוא דאתא לכן נראה לר"י כמו שפי" בשם רבותיו דדינר הוי מטבע הפחותה שבלורי ומה שהקשה רש"י דאי כל כסף האמור בתורה דינר היכי אתיא הקישא ומפקא ליה הא כי אתא הקישא לאשמועינן מה כלים שנים אף כסף שנים אתא נראה דלא קשה (כ) ליה מידי דהא אין היקש למחצה וכי היכי דגמרינן מיניה שנים גמרינן מיניה נמי דבר חשוב ומה שהקשה וכי מחט דבר חשוב הוא הא אמרי׳ התם לכך יצאו כלים למשהו הא נמי לא קשה דאפי׳ מחט יש בו חשיבות גדול שראוי לעשות בו מלאכה גדולה והא דקאמר התם יצאו כלים למה שהן לאו דוקא למה שהן אלא לאפוקי דלא בעינן שיהא הכלי שוה מעה אך שיהא שוה פרוטה ומ"מ חשיבות גדול יש שראוי לעשות בו מלאכה גדולה ומה שהקשה דבשבועות גרסי׳ איפכא הא נמי לא קשיא מידי דהתם היינו לשמואל דלא אינטריך ליה כסף למידי אחרינא ודריש ליה התם ללמד על כלים דבעינן דבר חשוב אבל הכא אתא אליבא דרב דמוקי כסף לכפירה ולדידיה תרוייהו דרשות נפקי מכלים שנים ודבר חשוב ומיהו לפי׳ זה דאמר דבלורי ליכא מעה קשה דהא כתיב (ויקרא כז) עשרים גרה השקל ומתרגמינן עשרים מעין אלמא היתה מעה בימי משה בכסף שבתורה ואומר ר"ת דגרה לא הוי מעה אלא משקל היה בימי משה שהיה שוה מעה ושוב עשו ממנו מטבע וקראוהו מעהג:

רב נקנית בפחות מדינר: **אי אמרת בשלמא וכו' מפרוטה מאי מגרעה.** שתחן לו שוב כלום. ולקמיה מסיק מילמיה ⁶ ואמר וקידושי אשה לב״ש מאמה העבריה נפקא ליה וכו׳ אלא דפרכיה גמרא ולא שבקיה לאסוקי למילמי׳:

והרי טענה. שאדם טוען את חבירו ומשביעין אותו אם הודה במקלת דכתיב כי יתן איש וגו' ועליו כתיב אשר יאמר כי הוא זה דילפינן מינה (ב"ק דף קז.) שהמודה מקלת ישבע דונקרב בעל הבית התם כתיב ודרשי' ליה לשבועה: וחנן שבועה הדיינין. אינה בפחות מטענת שתי

מעות כסף ופליגי בה רב ושמואלי רב אמר כפירה שתי כסף ושמואל אמר טענה עלמה שתי כסף ואפילו לא כפר בה אלא פרוטה או הודה בפרוטה חייב מ"מ מדקתני שתי כסף ש"מ קרא לאו דוקא כסף האמר אלא אממונא בעלמא הפיד וכיון שלא פירש כמה לא מסרו הכתוב אלא לחכמים ולא קים להו לרבנן לאשבועיה בבליר מהכי דאי קרא דוקא כסף כתיב נהי דמעה היא מטבע הפחותה שבצורי מיהו שתים מנא להו: הכי גרסי׳ ומה כסף דבר חשוב אף כלים דבר חשוב. שיהו שוים שתי כסף ולאפוקי ממ"ד התסם טענו שני מחטין חייב בהודאת אחת מהן לכך יצאו כלים למה שהן כלומ׳ שיתחייב בכלים בכל שהו. ורבותינו מפרשים שהדינר הוא מטבע הפחותה שבלורי ופירכא מדקתני שתי כסף שהן מעות ותירולא מה כלים דבר חשוב אף כסף דבר חשוב ומעה דבר חשוב הוא ולדידי קשיא ביה טובא חדא דא"כ דכל כסף האמור בתורה דינר הוא היכי אתיא הך היקישא ומפקא ליה הא כי אתא היקישא לאשמועינן מה כלים שנים אף כסף שנים הוא דאתא ועוד מה כלים דבר חשוב וכי מחט דבר חשוב הוא והא אמרינן התם לכך יצאו כלים למשהו אלמא לא חשיבי מחטים ועוד בהדיא אמרינו התם איפכא מה כסף דבר חשוב אף ש כלים דבר חשוב וכסף כי אתא להך דרשא אתא: הפורט סלע ממעות מעשר שני. מסקנה ב"ש אומר בכל הסלע מעות כו'. ומיהו שמעינן מינה שחילל תחילה המעשר בפרוטות של נחושת ועתה בא לפרוט בהן סלע: ונתן הכסף וקם לו. דכתיבס ויסף חמשית כסף ערכך עליו

וקם לו: שחללו על הפרוטה מחולל. דאין אונאה להקדש זכתיב (ויקרא כה) איש את אחיו ואשמועינו שמואל דכי היכי דאימעיט מאונאה אימעיט נמי מביטול מקח: כסף כסף. גמר פדיון הקדש מפדיון מעשר אבל שאר כסף שבתורה לא יליף מיניה דלא דמו ועוד דהכא כספים יתירא כתיבא: כסף קצוב הוי כסף צורי. וכסף קדושין אינו קצוב ולא איירי ביה רב אסי כלל: קצוב. שנאמר בו כמה כגון חמשים של קנס ושלשים של עבד ומחה של מוליח שם רע שנחמר בהן שקלים ונחמר חשבונו: בשקל הקודש במנה לורי. שקל הקדש שיש בכ״ה שקלים מנה לורי: ושל דבריהם אילעריכא ליה דלא סנן. כמה הוי ואשמועינן דהוא כסף מדינה: כדתנן החוקע כו'. כלומר היכאש מלינו כסף דבריהם כדתנן כו': התוקע לחבירו. באזנו לשון רבינו הלוי. ורבינו הזקן למדנו שהכהו אצל האוזן: נותן לו סלע. כך שיערו דמי בושתו לאדם בינוני. ואשמועינן רב אסי דלא תיתא האי סלע ד' זוזי סלע צורי אלא פלגא דוווא שמיני שבסלע צורי: איססירא. סלע פלגא דוווא והוא סלע מדינה: כדחוקיה. לקמן בפירקין (דף יד:) דקתני גבי עבד עברי קונה את עלמו בגירעון כסף שמחשב עם יקנת אבל לכלי פכל יקולה את שלתו בכלו כפון בפון בפון שתוחבר עם אדוניו כשבא לכדות את עלמו בכך וכך לקחתני ולא היה לך לשעבדני אלא שש שנים נמלאת קונה עבודתי לשנה בכך וכך חשוב כמה שנים עבדתיך ולא מכסף מקנתי דמי עבודת שנים הללו וטול השאר ואמרינן מנא ה"מ ואמר חזקיה והפדה ולא כתיב ונפדית משמע שאף אדוניה מסייע בפדיונה וזהו שמגרעת פדיונה ויולאת אלמא אין אמה העבריה נקנית בפחות מדינר: אי אמרת בשלמא וכו' מפרוטה מאי מגרעה.

תורה אור השלם

פ) [ויקרא כז, יט.

נד ע"ב רש"י מביא מפסוק

טו שם ושם הפיום והיה לון, \$) [ב"מ נו ע"א], ק) [בדפו"ר: היכן], ק) [בדפו"ר: הימן,

ורש"שן, ס) ושם ד"ה מהן,

1. פי יְתּן אישׁ אָל רְעַהוּ פָּסָף אוֹ בַלִּים לְשְׁמֵּלְ וְגָּבָּ מִבִּית הָאִישׁ אם וְגָּבָּ מִבִּית הָאִישׁ אם יפְּצָא הַצְּאָב ישְׁלָּים: שמות כב ו בּנְים: מְבַּים בַּנְים וְצְרַתְּ הַבְּּסָף וְצְרַתְּ הַבְּּסְּם בְּיִדְרְ וְתִּלְּבֶתְ אֵל הַמְּקִום בְּאַשְׁר יְבָתַר יִי

ברים יד כה בי יפח איש אשה ובְּעַלְה וְתְּלָה אם לא וּבְּעַלְה וְתָּלָה אם לא תִּמְצְא חַן בְּעִינִיו כִּי מְצָא תַּן בְּעִינִיו כִּי מְצָא קַּבְּרִיתְת וְנְתַן בְּיִדְה מַבְּיתוּ:
וְשַׁלְחָה מבִּיתוּ:
וְשַׁלְחָה מבִּיתוּ:
וֹבְינִים כד א

דברים כד א בקרים כד א בקרים לא עבריו אך אם אתה לו שמעני בארי לאמר אם אתה לו שמעני באריה את מתי בל בקרים בעיבו בייבי בראשית כג יג אשר לו יעדה ההפדה לעם בקרי לא ימשל לעם בקרי לא ימשל לקבר, בה:

שמות כא ח

מוסף תוספות

א. והשתא אתי קרא לגרועי דסגי במנה ולא בעי די אבל לפי מסקב. דאמיינן כסף בעי בקוב אתי כלים לאסופי המסקבא דאמיינן כסף הלח"ל. בפרוטה. מוסי הלח"ל. בפרוטה מעם בעדר בקרא הוא מעה היה בכלל פרוטה אלא בשבצור. שס ג. דגרה הוא משקל קטן שיש מהם שבצור. שס ג. דגרה הוא נשהים בשקל ואונקלוס שהים בשקל ואונקלוס היה מטבע ששמו מעה שהימה משרע בשמו מעה בשיים בשקל. היה מטבע ששמו מעה לפי דורו תרגם שבימים בשקל. הוה מטבע ששמו מעה לארים.